

Landelijk Overleg van Gemeentebesturen inzake Opvang- en terugkeerbeleid

Ministerie van Binnenlandse Zaken
T.a.v. de Minister voor Immigratie, Integratie & Asiel, Drs. G.B.M. Leers
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Betreft: problematiek van dakloze asielzoekers
Groningen, 19 maart 2012

Geachte heer Leers,

De LOGO – gemeenten hebben tijdens hun vergadering unaniem hun zorg uitgesproken over het grote aantal dakloze asielzoekers waar zij de laatste tijd mee geconfronteerd worden. In de afgelopen maanden hebben zich een paar honderd dakloze asielzoekers gemeld voor noodopvang bij de verschillende gemeenten. Hieronder zijn ook (afgewezen) asielzoekers met ernstige psychische en medische problemen die lokaal extra zorgen in het kader van de openbare orde opleveren. Zowel vanwege ernstige problemen in het kader van de openbare orde te voorkomen als om humanitaire redenen, kan de gemeente soms niet anders dan noodgedwongen een invulling geven aan haar zorgplicht door (ondersteuning van) vormen van opvang en/of voorzieningen te verstrekken aan de betreffende vreemdelingen. Daarnaast worden gemeenten in toenemende mate door de rechter verplicht om noodopvang op grond van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) te verstrekken aan kwetsbare (ex-) asielzoekers.

Aantallen asielzoekers die op straat staan

Uit de Rapportage Vreemdelingenketen jan. t/m jun. 2011 blijkt dat er uit de caseload van de DT&V in de genoemde periode 4870 vreemdelingen 'met onbekende bestemming' zijn vertrokken (door DT&V ook wel vertrek 'zelfstandig zonder toezicht' genoemd). Uit de gegevens die wij van de DT&V hebben ontvangen over de herkomst van de vreemdelingen die 'zelfstandig zonder toezicht' zijn vertrokken - via een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) - blijkt het volgende. In ieder geval is meer dan de helft van deze vreemdelingen, namelijk 51 procent (2480 personen), afkomstig uit een asieland en onder uw verantwoordelijkheid vanuit een AZC, VBL en/of detentie ontruimd, en duikt naar verloop van tijd ergens in een gemeente op. Indien de ontruiming in dit tempo door zullen gaan, zullen de openbare orde problemen in gemeenten verder toenemen.

Strikte hantering 28 dagen termijn door het COA

Grote zorgen zijn er verder over uw beleid om vanaf 1 januari jongstleden het COA financieel te korten als er nog asielzoekers worden opgevangen van wie de vertrektermijn is verlopen. Vaak zijn er schrijnende en/of medische redenen waarom het COA asielzoekers langer opvangt na de finale vertrektermijn. Door deze beleidswijziging is het voor het COA dus bijna onmogelijk om op grond hiervan nog een uitzondering te maken terwijl daar soms wel degelijk goede redenen voor zijn. Hierdoor ontstaan extra zorgen bij de gemeenten omdat dit nu juist om een doelgroep gaat waarbij wij, net als het COA, de mening zijn toegedaan dat het onwenselijk is dat ze op straat belandt.

Beëindiging projecten perspectief

Per 1 juli 2011 is de rijksondersteuning voor de projecten perspectief ten behoeve van ex-ama's door u beëindigd. Hierdoor komen er sinds 1 juli 2011 opnieuw ex-ama's, die net 18 jaar zijn geworden, zonder voorzieningen op straat terecht. Ook dit baart ons zorgen, daar het wederom gaat om een kwetsbare groep, die tevens vatbaar kan worden voor de verleidingen van derden met slechte intenties (uitbuiting, slavenarbeid, mensenhandel etc.), puur om te kunnen overleven vanwege het volledig ontbreken van iedere voorziening in eerste levensbehoeften.

Op straat gezet hangende hoger beroep eerst asielprocedure

In toenemende mate kloppen ook asielzoekers bij ons aan waarvan nog op het hoger beroep in de eerste asielprocedure beslist moet worden. Ten aanzien van deze asielzoekers is dus nog niet onherroepelijk op hun asielaanvraag beslist; desondanks worden zij al hangende het hoger beroep op straat gezet.

Ten aanzien van asielzoekers die al hangende de hoger beroepsfase van de eerste asielprocedure op straat gezet worden, vernemen wij graag waarom dit gebeurt. De uitspraak in het hoger beroep kan er immers toe leiden dat betrokken asielzoeker wederom voor opvang in aanmerking komt. In dat geval is het de vraag waarom betrokkene in de tussentijd enkele maanden zonder voorzieningen op straat heeft moeten zien te overleven. Ook indien de uitspraak in het hoger beroep er toe leidt dat betrokkene niet voor een status in aanmerking komt en dus uitgezet kan worden, is betrokkene niet meer in beeld bij de DT&V voor terugkeer. De vraag is dan ook welk doel wordt er mee gediend door asielzoekers al tijdens de hoger beroepsfase van de eerste asielaanvraag op straat te zetten?

Reeds op straat gezette gezinnen met minderjarige kinderen

Ook heeft u aangegeven geen Rijksopvang te willen verstrekken aan gezinnen met minderjarige kinderen die reeds op straat waren gezet voorafgaande aan de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag van 11 januari 2011. Wij begrijpen niet waarom een dergelijk onderscheid tussen gezinnen met minderjarige kinderen gemaakt wordt. Als gevolg van het onderscheid dat u hierin maakt, worden gemeenten nu door de rechter gedwongen om noodopvang in het kader van de WMO te verstrekken aan deze gezinnen met minderjarige kinderen. Het is duidelijk dat de bestuursrechtelijke van diverse arrondissementen, het Comité voor Sociale Rechten van de Raad van Europa, het Comité van Ministers van de Raad van Europa alsook het Gerechtshof van Den Haag stellen dat het onthouden van voorzieningen aan kinderen in strijd is met diverse mensenrechtenverdragen en het kinderrechtenverdrag. Als gemeenten willen we niet in strijd handelen met deze verdragen en we verzoeken u met klem dit ook niet te doen en alle kinderen die reeds vóór de uitspraak van het Haagse Hof zijn ontruimd weer in de voorzieningen op te nemen.

Conclusie

Kortom, als gevolg van uw beleid komen er steeds meer asielzoekers zonder voorzieningen op straat te staan. De lokale openbare orde alsook internationale verdragen en gerechtelijke uitspraken dwingen gemeenten soms om noodopvang te bieden. Graag vernemen we van u hoe u een adequate invulling gaat geven aan het bestuursakkoord 'Afwikkeling Nalatenschap oude Vreemdelingenwet' van 25 mei 2007 waardoor de noodopvang uiteindelijk overbodig gemaakt kan worden.

In afwachting van uw reactie, verblijf ik,

hoogachtend,
Namens het LOGO,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'John W.R. Van Tilborg'.

John W.R. Van Tilborg

cc. Leden van de Algemene Commissie voor Immigratie & Asiel van de Tweede Kamer